

REVIEW OF THE VOLUME „TRADITIONAL VOCAL MUSIC FROM ȚINUTUL PĂDURENILOR, HUNEDOARA” – AUTHORS IOAN BOCȘA AND ALINA STAN

Lecturer Ph.D. ANDRA-DANIELA PĂTRAȘ

National Academy of Music “Gheorghe Dima” Cluj-Napoca

SUMMARY

The research of musical folklore in Romania follows a tradition that began in the 19th century, unfolding today in a new, evolving context marked by social, technological, and cultural changes. In its early stages, during the 19th and early 20th centuries, musical folklore was often notated directly in the field, with researchers aiming to record both music and text. Later, with the advent of the phonograph and the tape recorder, research gained in precision, as sound recordings provided access not only to the possibility of replaying the music, but also to interpretative nuances and timbral richness. Thus, the focus gradually shifted from the transcription of repertoire to the documentation of practices and cultural contexts, reflecting the transition from folklore studies to ethnomusicology. An example in this regard is the volume *Traditional Vocal Music from Ținutul Pădurenilor, Hunedoara* by Ioan Bocșa and Alina Stan. This work is part of the major undertakings dedicated to the research and valorisation of the Romanian traditional musical heritage.

REZUMAT

Cercetarea folclorului muzical în România continuă o tradiție începută încă din secolul al XIX-lea, desfășurându-se într-un context nou, evolutiv, marcat de schimbări sociale, tehnologice și culturale. În primele etape, în secolul al XIX-lea și începutul secolului XX, folclorul muzical era adesea notat direct în teren, iar cercetătorii urmăreau să consemneze muzica și textul. Ulterior, odată cu apariția fonografului și a magnetofonului, cercetarea a câștigat în precizie, înregistrările sonore oferind acces nu numai la reascultarea muzicii ci și la nuanțe interpretative sau la bogăția timbrală. Astfel, accentul s-a deplasat de la consemnarea repertoriului la documentarea practicilor și a contextelor culturale, ceea ce reflectă trecerea de la folcloristică la etnomuzicologie. Un exemplu în acest sens îl reprezintă volumul „Muzica vocală tradițională din Ținutul Pădurenilor, Hunedoara”

semnat de Ioan Bocșa și Alina Stan. Acesta se înscrie în seria preocupărilor majore dedicate cercetării și valorificării patrimoniului muzical tradițional românesc.

Keywords

Traditional Music, Pădureni County, Ethnomusicology Research

INTRODUCTION

The volume *Traditional Vocal Music from Ținutul Pădurenilor, Hunedoara*, by Ioan Bocșa and Alina Stan, was published by MediaMusica Publishing House at the end of 2021, under the auspices of the TerrArmonia Cultural Foundation. It constitutes the outcome of extensive research undertaken in the Ținutul Pădurenilor region and stands out as a work of significant scholarly value, bearing profound and timely relevance for the 21st century.

Fig. 1 Cover of the book

This volume continues the field research initiated many years ago (we recall here the two earlier monographic volumes: *Traditional Vocal Music from Sălaj* – 2009 and *Traditional Vocal Music from the Apuseni Mountains* – 2013, by Ioan Bocșa). The present work introduces a series of improvements across several parameters: a substantial and well-documented introductory study, highly detailed musical transcriptions, phonetic literary transcriptions, a glossary of archaisms and regionalisms, and a photographic appendix. The graphic design and the carefully crafted cover also deserve particular appreciation.

REVIEW OF THE VOLUME

The volume includes musical folklore collections carried out in the summer of 2017 by Ioan Bocşa and Alina Stan (a total of 337 melodies), to which are added other melodies collected by Rusalin Işfănoni and Radu Herciu in 1980, as well as by Bogdan Toma in 2016. In total, the anthology contains 523 songs, transcribed according to the principles of relative notation. Although the title indicates the predominance of vocal genres, the collection is enriched at the end by the inclusion of 15 instrumental pieces (whistle).

An examination of the scores, together with an awareness of their sources, reveals that the inhabitants of this land possess a remarkably rich repertoire, marked by impressive genre diversity and an extraordinary capacity for memory. As the authors note: “Without diminishing the merit of the many fine singers – true artists – it is necessary to mention *Nana Cosana a lu' Chici*, a woman of nearly ninety years, endowed with exceptional qualities: a very pure and clear voice; a remarkable capacity for memorization and recall of songs and events, extending back to her fourth year of life; an open, witty, and optimistic temperament, with a love for people and a joy in sharing her knowledge with others. [...] With great generosity, she sang to us over forty melodies, with hundreds of verses, encompassing all occasional and non-occasional folk genres” (Bocşa, Stan, 2021:13).

For the purpose of geographic delimitation, the volume includes a map of Ținutul Pădurenilor, marking the 31 localities (Arănieş, Bătrâna, Boia Bârzii, Bunila, Cerbăl, Cerișor, Cernișoara-Florese, Ciulpăz, Cutin, Dăbâca, Dumbrava, Feregi, Ghelari, Goleş, Hăşdău, Lelese, Lunca Cernii de Sus, Meria, Merișor, Muncelu Mare, Muncelu Mic, Poiana Răchițelii, Poienița Voinii, Răduleşti, Runcu Mare, Ruda, Socet, Sohodol, Stâncești-Ohaba, Ulm, Vadu Dobrii) traversed by the two researchers, ultimately resulting in an investigation of exhaustive purpose. The map also indicates earlier research conducted in this area: at the beginning of the 20th century (1913–1914), Béla Bartók collected material from three villages, subsequently included in *Romanian Folk Music*, vol. II; some three decades later (1946–1960), a team of specialists from Bucharest (Ilarion Cocișiu, Ovidiu Bârlea, Emilia Comișel, Mariana Kahane) undertook a field survey across 12 villages, culminating in the publication of *Folkloric Anthology from Ținutul Pădurenilor*, authored by Emilia Comișel.

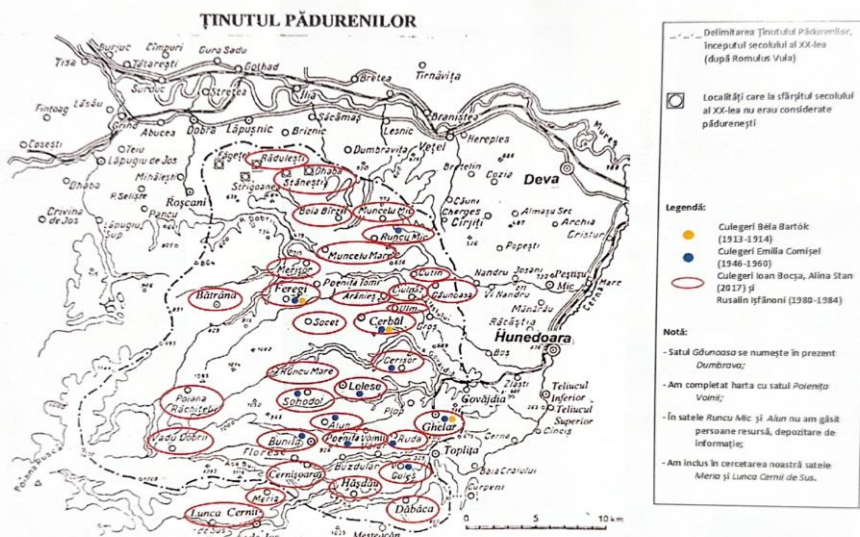

Fig. 2 Map of the researched territory

The declared purpose of this extensive research endeavor is rescuing of authentic traditional values from the field and their organization into genres based on a system of classification grounded in musical typological principles: “We extend our gratitude to all those who, in one way or another, supported our undertaking, but above all to the local people, who opened their hearts and, without hesitation, allowed their longings, joys, and sorrows to flow upon us, transfigured into song” (Bocșa, Stan, 2021:10).

The volume contains a substantial Introductory Study, focused on the analysis of musical genres and the highlighting of specific regional stylistic features. The collected pieces belong both to the occasional repertoire (59 wedding songs, 4 conscription songs, 69 ritual funeral songs, 28 laments, 194 carols) and to the non-occasional repertoire (141 old-style songs, 9 modern-style songs, and 2 vocal dance songs).

This is followed by the Collection of Melodies and Literary Texts, each score being accompanied by a set of technical details: title (opening verse), village, locality, county, full name and age of the source person, unique identification code of the piece, collector, year of collection, and musical transcriber. Since the musical repertoire frequently exhibits an untempered intonational system, the transcription employs distinct graphic signs designed to bring the reader closer to the “untempered singing”. In the transcription of literary texts, special diacritical marks are used to reproduce the dialectal speech. As Cosmina Timoce-Mocanu notes: “The transcription of the literary texts was carried out from the sound recordings made in the field (original or digital copies), respecting pronunciation and, implicitly, the regional phonetic

particularities, most of them shared with those of the Banat subdialect” (Bocşa, Stan, 2021:35).

The volume is accompanied by a documentary DVD containing a selection of 234 pieces, an exceptional audio resource that may serve as pedagogical material or as a tool for a deeper understanding of the regional style. The listener’s chance to access the very moment of a traditional song performance through the recording makes them a participant in a unique and unprecedented event. “The fact that we encountered a multitude of individuals with outstanding musical-artistic qualities demonstrates that, in this region, now at the beginning of the third millennium, when transformations unfold at a dizzying pace, musical folklore remains a living phenomenon, within which certain genres are still practiced according to customs dating back several centuries” (Bocşa, Stan, 2021:37).

The scores, literary texts, and DVD are accompanied by a series of “tools” designed to facilitate orientation within the vast material: a Table of Correspondence with the pieces included on the documentary DVD, a Table of Correspondence between identification codes and order numbers in the volume, an Alphabetical Index of initial verses, an Alphabetical Index of communes and constituent villages, an Alphabetical Index of source persons and their localities of origin, a Glossary (a welcome addition explaining obsolete words or regionalisms), and an Iconography section featuring photographs from the collection process.

CONCLUSIONS

Through this admirable volume, the Cluj School of Ethnomusicology offers a new model worthy of being followed by young researchers devoted to the study of Romanian musical folklore. As a final outcome, the published volume provides a comprehensive image of all the stages that constitute a research endeavor, from collection to publication. At the same time, it preserves a valuable intangible treasure of Romanian traditional spirituality, through the songs and folk poetry recorded—values thus rescued from the ephemeral condition of orality.

Romanian musical folklore therefore remains a living field of research, where past and present converge in new forms of artistic and identity expression.

RECENZIA VOLUMULUI „MUZICĂ VOCALĂ TRADIȚIONALĂ DIN ȚINUTUL PĂDURENILOR, HUNEDOARA – AUTORI IOAN BOCȘA ȘI ALINA STAN”

Cuvinte cheie

Muzică tradițională, Ținutul Pădurenilor, cercetare etnomuzicologică

INTRODUCERE

Volumul *Muzica vocală tradițională din Ținutul Pădurenilor, Hunedoara*, autori Ioan Bocșa și Alina Stan, a apărut la Editura MediaMusica, la finalul anului 2021 și este realizat sub egida Fundației Culturale TerrArmonia. Reprezintă rezultatul unui demers de cercetare în Ținutul Pădurenilor, fiind un act de mare valoare, cu o relevanță profundă și necesară în secolul XXI.

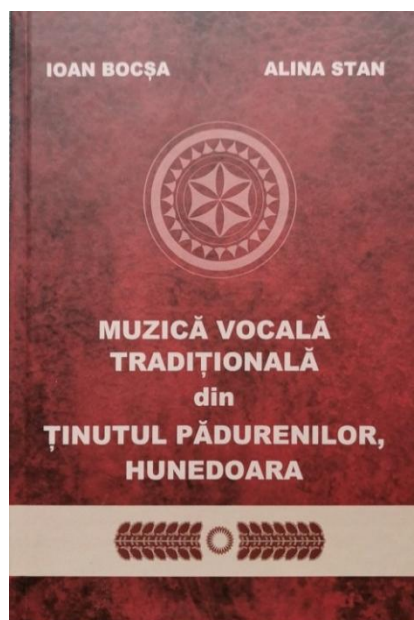

Fig. 1 Coperta volumului

Acest volum vine în continuarea muncii de cercetare în teren începută în urmă cu mulți ani (amintim aici cele două volume monografice anterioare: *Muzică vocală tradițională din Sălaj* – 2009 și *Muzică vocală tradițională din Munții Apuseni* – 2013, autor Ioan Bocșa). Volumul de față, aduce o seamă de îmbunătățiri la nivelul mai multor parametrii integrați în paginile cărții: studiu

introdusiv consistent și documentat, transcriere muzicală foarte detaliată, transcriere literară fonetică, glosar de arhaisme și regionalisme, anexa de fotografii. Apreciem, de asemenea aspectul grafic și ținuta copertii foarte îngrijită.

RECENZIA VOLUMULUI

Volumul cuprinde culegeri folclorice muzicale efectuate în vara anului 2017 de către Ioan Bocșa și Alina Stan (337 de melodii), cărora li se adaugă și alte melodii culese de către Rusalin Ișfănoni și Radu Herciu în anii '80 și de către Bogdan Toma în 2016. În total, antologia cuprinde 523 de cântece, transcrise după principiile notării relative. Deși titlul ne indică apartenența muzicii la genurile vocale, în finalul colecției se aduce un plus prin integrarea a 15 melodii instrumentale (fluier).

Parcurgând partiturile rând pe rând și conștientizând sursa de proveniență, reiese faptul că locuitorii acestui ținut posedă un repertoriu bogat, cu o diversitate genuistică remarcabilă, având o memorie foarte bună: „Fără a nedreptăți multitudinea de cântăreți buni, adevărați artiști, trebuie să menționăm pe Nana Cosana a lu' Chici, femeie de aproape nouăzeci de ani, cu calități de excepție: voce foarte curată, limpede; capacitate de memorare și reținere a cântecelor și evenimentelor, care merge înapoi, în timp, până la vârsta de patru ani; fire deschisă, sugubeață, optimistă, având drag de oameni și bucuria de a oferi celor din jur tot ceea ce știe. [...] Cu generozitate, ne-a cântat peste patruzeci de melodii, cu sute de versuri, acoperind toate genurile folclorice ocazionale și neocasionale” (Bocșa, Stan, 2021:13).

Pentru delimitarea geografică este inserată o hartă a Ținutului Pădurenilor unde se pot urmări cu ușurință cele 31 de localități (Arănieș, Bătrâna, Boia Bârzii, Bunila, Cerbăl, Cerișor, Cernișoara-Florese, Ciulpăz, Cutin, Dăbâca, Dumbrava, Feregi, Ghelari, Goleș, Hășdău, Lelese, Lunca Cernii de Sus, Meria, Merișor, Muncelu Mare, Muncelu Mic, Poiana Răchițelii, Poienița Voinii, Rădulești, Runcu Mare, Ruda, Socet, Sohodol, Stâncești-Ohaba, Ulm, Vadu Dobrii), străbătute de către cei doi cercetători, rezultând, în final, o investigație cu caracter exhaustiv. Pe această hartă sunt marcate și cercetările anterioare realizate în această zonă: la începutul secolului XX (1913-1914) Béla Bartók a cules din 3 localități, piese ce apar cuprinse în volumul II *Romanian Folk Music*; 32 de ani mai târziu (1946-1960) a fost realizată o anchetă de teren de către un grup de specialiști din București (Ilarion Cocișiu, Ovidiu Bârlea, Emilia Comișel, Mariana Kahane), cuprinzând 12 sate, demers finalizat prin publicarea volumului *Antologie folclorică din Ținutul Pădurenilor*, autor Emilia Comișel.

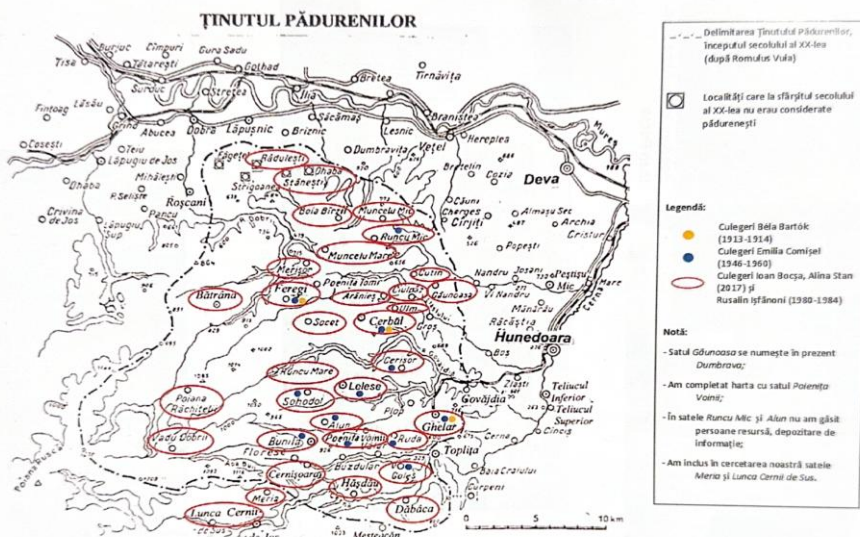

Fig. 2 Harta teritoriului dialectal cercetat

Scopul declarat al acestui amplu demers de cercetare îl reprezintă „salvarea” din teren a valorilor tradiționale autentice și organizarea lor pe genuri în baza sistemului de clasificare ce urmează principii tipologice muzicale: „Mulțumim tuturor celor care, într-un fel sau altul, au sprijinit demersul nostru, dar mai ales oamenilor locului, care și-au deschis sufletele, lăsând fără sfială să se reverse asupra noastră doruri, bucurii și necazuri metamorfozate în cântec” (Bocșa, Stan, 2021:10).

Lucrarea conține un *Studiu introductiv* amplu, cu focalizare pe analiza genurilor muzicale și evidențierea particularităților stilistice zonale. Piesele culese aparțin atât repertoriului ocazional (59 cântece de mireasă, 4 cântece de cătănie, 69 cântece rituale funebre, 28 bocete, 194 colinde), cât și celui neocazional (141 cântece de stil vechi, 9 cântece de stil modern și 2 cântece vocale de joc).

Urmează *Colecția de melodii și texte literare*, fiecare partitură având indicată o serie de date tehnice: titlul (versul inițial), sat, localitate, județ, numele, prenumele și vârsta persoanei resursă, cod unic de identificare al piesei, culegătorul, anul culegerii și transcriitorul muzical. Deoarece repertoriul muzical prezintă frecvent sistemul intonațional netemperat, în transcriere s-au folosit semne grafice distincte care să înlesnească apropierea cititorului de „cântarea netemperată”. În transcrierea textelor literare din prezentul volum s-a recurs la folosirea semnelor diacritice speciale pentru redarea graiului dialectal. Cosmina Timoce-Mocanu consemnează: „Transcrierea textelor literare s-a realizat după documentele sonore înregistrate în teren (originale sau în copie digitală), respectând pronunția și,

implicit, particularitățile fonetice regionale, majoritatea comune cu cele ale subdialectului bănățean” (Bocșa, Stan, 2021:35).

Volumul are atașat un DVD documentar cu o selecție de 234 de piese, un material audio excepțional care poate servi ca suport pentru actul didactic sau pentru o mai bună înțelegere a stilului zonal. Șansa ascultătorului de a avea acces la momentul interpretării unui cântec tradițional prin intermediul înregistrării, îl face părtaș la un moment unic și inedit. „Faptul că am întâlnit o multitudine de persoane cu calități muzical-artistice de excepție demonstrează că, în această zonă, acum la început de mileniu III, când schimbările se desfășoară într-un ritm amețitor, folclorul muzical reprezintă un fenomen viu, în cadrul căruia, unele genuri sunt practicate după cutume vechi de câteva sute de ani” (Bocșa, Stan, 2021:37).

Partiturile, textele literare și DVD-ul sunt însoțite de „unelte” care ajută la orientarea în vastul material: *Tabel de corespondență cu piesele de pe DVD-ul documentar*, *Tabel de corespondență între codul de identificare și numărul de ordine din volum*, *Index alfabetic al versurilor inițiale*, *Index alfabetic al comunelor și satelor aparținătoare*, *Index alfabetic al persoanelor-sursă și al localităților de proveniență*, *Glosar* (un element binevenit ce cuprinde explicarea unor cuvinte ieșite din uz sau a regionalismelor) și *Iconografie* cu o serie de fotografii din timpul culegerii.

CONCLUZII

Școala etnomuzicologică clujeană oferă, prin acest admirabil volum, un nou model demn de urmat de către tinerii cercetători orientați înspre cercetarea folclorului muzical românesc. Ca rezultat final, volumul editat oferă o imagine a tot ceea ce însumează un demers de cercetare de la culegere până la publicare. Totodată volumul păstrează un valoros tezaur imaterial al spiritualității tradiționale românești, prin cântecele și poezia populară consemnate, valori care astfel sunt salvate de la condiția efemeră a oralității. Folclorul muzical românesc rămâne, așadar, un spațiu viu de cercetare, unde trecutul și prezentul se întâlnesc în forme noi de expresie artistică și identitară.

REFERENCES

- Bocșa, I. and Stan, A. (2021). *Muzică vocală tradițională din Ținutul Pădurenilor, Hunedoara* [Traditional vocal music from Ținutul Pădurenilor, Hunedoara]. Cluj-Napoca: Editura MediaMusica.
- Comișel, E. (1959). *Antologie folclorică din Ținutul Pădurenilor (Hunedoara)* [Folkloric anthology from Ținutul Pădurenilor (Hunedoara)]. București: Editura Muzicală.
- Zamfira-Dănilă, I. (2022), Ioan Bocșa și Alina Stan. *Muzică vocală tradițională din Ținutul Pădurenilor*. Cluj-Napoca: MediaMusica, 2021, 556p, ISBN 978-606-645-178-9 (recenzie). *Lucrări de Muzicologie, volume 37, no.1/2022, pp. 49-50.*